

Один із петлюрівців

В Україні на державному рівні відзначається 100-річчя Української революції 1917-1924 років. В районі уже не залишилось серед живих її учасників.

Але пам'ять людська не вмирає.

Про одного з них хочу розповісти. Це Кухарчук Петро Адамович. Народився на Житомирщині в 1889 р. З юності захоплювався ідеями козаччини і самостійності України. Коли почалась Українська революція в 1917 році, яку радянська влада пізніше ретельно приховувала, вживаючи лише термін «Велика Жовтнева Соціалістична революція», що не відповідало історичній правді, Кухарчук П. А. всією душею вітав ці події. В 1918 році вступив до війська армії УНР під проводом Симона Петлюри.

Мав старшинське звання «курінний», дослужився до полковника.

Кухарчук П. А. також брав участь у Другому зимовому поході армії УНР під командуванням Юрка Тютюнника у Волинській групі, який закінчився трагічно. Вояки були оточені червоною кіннотою Котовського біля села Малі Миньки на Житомирщині. 359 його побратимів було полонено і розстріляно під Базаром, а він був тяжко поранений, доповз до села, де його вилікувала донька священика, яка стала згодом його дружиною.

Кухарчук П. А. закінчив Житомирський педагогічний інститут, вчителював в м. Городниця. Радянська влада, знаючи про

його національні переконання, переслідувала його. Отож втік на Рівненщину, яка була під окупацією Польщі. З тих пір його життя було тісно пов'язане з нашим районом.

Вчителював, та через те, що поляки примушували його прийняти католицизм, а він був православним, втратив роботу. Родина була багатодітна, отож мусив заробляти, влаштувався бухгалтером в лісництво в селі Стара Гута (тепер цього села уже немає), а проживав з родиною на хуторі Білий Берег біля Бистрич.

Згодом переїхав у Людвипіль (тепер Сонове) і як патріот намагався залучити молодь до вивчення своєї, а не сфальшованої радянськими спеціалістами історії, та організував просвітницьку організацію «Рідна хата», в яку входив і молодий Тарас Боровець, який набував досвіду у досвідченого старшого товариша.

У 30-х роках ХХ століття Кухарчук П. А. сприяв заснуванню Тарасом молодіжної спілки «Українське національне відродження», познайомив його з розвідником армії УНР Іваном Литвиненком.

В 1940 році, коли Тарас Бульба-Боровець організував перші повстанські загони на Рівненщині, Кухарчук П. А. (псевдо «Дорош») виступав як військовий радник. В

структурах УПА «Поліська Січ» він виконував роль зв'язкового між територіями, де базувались загони Бульби-Боровця. В УПА були майже всі діти Кухарчука П. А. – донька Галина («Безталанна») була зв'язковою, сини Ярослав («Ярий»), Всеволод («Малий»), Євген («Хвильовий») були бійцями.

У 1943 році, коли Тараса Бульбу-Боровця було ув'язнено в німецький концтабір «Заксенгаузен», Кухарчук перейшов в ОУН-УПА Бандери. Перебував у групі УПА-Північ «Енея».

В 1944 році, коли Західна Україна була звільнена від німецьких загарбників, курінь Кухарчука П. А. («Дороша») з пропагандивною акцією вирушив на схід, щоб підняти народ на всенародне повстання за самостійну українську державу. Проходили Рівненською, Житомирською і Київською областями, поширюючи українську національну ідею серед населення.

Повертаючись назад, в січні 1945 року загін «Дороша» натрапив на засідку НКВД біля села Магдин на Житомирщині. Розгорівся бій. Кухарчук відправив весь загін на Рівненщину, а сам з десятком вояків залишився прикрити їх відхід. В тому бою загинула сотня енкаведистів. На жаль, і вояки УПА разом з коман-

диром «Дорошем» впали в тому бою. В лісі їх поховав місцевий житель, який через 63 роки розповів цю історію козакам Овруцького полку, які проводили пошукові акції по виявленню могил повстанців.

Патріоти-козаки вирішили перепоховати вояків УПА, що загинули геройською смертю, в м. Овручі біля церкви.

В 2009 році провели перезахоронення і освячення могили «Дороша» і сімох вояків. Один з козаків написав про цю подію в газету «Нація і держава», яку я виписувала. Отож написала в редакцію, мені дали адресу автора статті. Я написала йому листа. Згодом нашу делегацію запросили в Овруч на висвячення величного козацького хреста – пам'ятника на могилі Кухарчука і його побратимів. Макет цього пам'ятника овруцькі козаки передали на збереження в Березнівський краєзнавчий музей. Активісти планують встановити в Сосновому меморіальну дошку на честь Кухарчука Петра Адамовича – патріота, петлюрівця, вояка УПА, одного із засновників товариства «Просвіта».

Алла КУЦ,
голова РО Конгресу українських націоналістів.

